

Pryč se štěkátky a miláčky starých panen!

Půtky a různice českých kynologů přerušila první světová válka. Většina členů i funkcionářů spolků postupně odešla na bojiště, například předseda Spolku pro ochranu zvěře a chov psů v Král. českém kníže Bedřich Lobkowicz bojoval v Itálii.

Krátce před válkou, v letech 1912 a 1913, se ještě konaly výstavy psů v Praze a hledačky v Chotovinách u Tábora a ve Zbraslavi na Moravě, další hledačky se konaly až na jaře 1918 ve Velimě a podzimní v Ouporu u Mělníka. H. Dewetter, pozdější jednatel Ústředního spolku pro ochranu honby a chov loveckých psů v Čechách připomněl v Pamětním listě na oslavu půlstoletí práce spolku v roce 1883 až 1933, že ani během války činnost zcela neustala. V roce 1913 bylo ještě uspořádáno střelnicí na hliněné holuby v Hostivaři a roku 1914 v Chuchli. V roce 1913 se někteří čeští chovatelé zúčastnili mezinárodní výstavy psů ve vídeňské Gartenbau, ale jak podotkl komentář k výstavě: Oběti spojené s obesláním podobného podniku ve Vídni jsou příliš nákladné! Těsně před vypuknutím války byl vydán nový rakouský zkušební řád pro uznané stavěcí psy, který přinesl jisté zadostiučinění českým chovatelům: „Museli přijít čeští kynologové, a svojí vlastní prací a úspěchy dresérskými poučiti pány z rakouského svazu, že psi angličtí mohou na hledání vedle psů německých a griffonů postavit se na čestné místo.“ Do té doby byl totiž řád určen pouze pro „německé psy lovecké a griffony“. Horování pro anglické lovecké psy, zejména pro úspěšného gordonsetra Boj-Praha, je z dnešního pohledu poněkud překvapivé. Český kynologický klub Hubert, v jehož čele stál tehdy hrabě Artuš Aichelburg, se zároveň dostal do bezmála „disidentské“ pozice: těm oficiálním rakouským soudcům, kteří se zúčastnili jím pořádaných hledáček, byla zakázána činnost.

Další ze čtyř až pěti největších českých spolků té doby, Lovecký klub na Královských Vinohradech, vydal v roce 1914 vlastní kynologický řád o šesti člancích, popisujících však výhradně organizační a administrativní záležitosti včetně pravidel „losování o psíky“ (na los v ceně 40 haléřů mohli členové klubu skutečně vyhrát loveckého psa).

V roce 1915 se nad vlivem války na českou kynologii zamýšlel v České myslivosti J. B. Martin, který jako všichni věřil v brzký konec světového konfliktu a v „novou dobu“. „Nyní, za doby války,“ psal, „musí býti naší jedinou snahou vše-

chen ušlechtilý materiál kynologický, ať jest to rasy kterékoliv, uchovati pro dobu příští a všecko nepotřebné jako zbytečnou přítěž odhoditi, neboť nynější válečné poměry nedovolují životi bezúčelně leccakého cizopasníka. Toto odklizení musí postihnouti všeliké ty vesnické i městské štěkátky a miláčky starých panen! Různá churavá zvířata, nedochůdčata, feny různých těch bastardů hledme zničiti, aby zbytečně užitečným a dobrým zvířatům neužíraly potravu. Za to musíme věnovati všecku ochranu fenám čistokrevným.“

Od roku 1916 pořádal Zemský spolek pěstitelů ušlechtilých psů speciální kursy pro výcvik psů k válečné službě. Zamě-

řoval se zejména na službu bezpečnostní a zdravotní, kromě toho v nich byli vychováváni i invalidní vojáci jako cvičitelé. Obsahem kursu bylo také „poučení zvěrolékařské“. Spolek vydal výzvu všem majitelům policejních psů, jmenovitě německých ovčáků, dobrmanů, erdelteriérů a rotvajlerů, aby své psy do stáří 16 měsíců přihlašovali do kursu a bezplatně je věnovali rakouské armádě „k tomuto ryze humanímu účelu.“ Brzy se také začaly objevovat zprávy o výkonech válečných psů v rakouském vojsku. Slavnými se stali například Flok a Falk, kteří byli v poli od počátku války. Jejich vůdce, chovatel, nebo jak se tehdy říkalo - pěstitel psů - Josef Wagner z Badenu hlásil: „Za noční obhlídky severně od M. procházeli jsme les a já a několik vojáků, když moji psi najednou začali táhnouti a spěchali stranou do hustého lesa. Povolil jsem se psům a našel jsem v lese ruský důstojnický plášť, šavli a dva revolvery, všecko ukryté. Poslal jsem to plukovnímu štábu jako první ruskou trofej. Dne 22. září byl jsem přidělen k oddílu polního četnictva v ruském Polsku; oddíl sestával z 58 mužů. Dne 2. října prováděli jsme obhlídku, při níž šel jsem v čele se svými psy. Při tom střelil na mne ruský pěšák šestkrát aniž jsem ho mohl spatřiti. Pustil jsem svoje psy, kteří v okamžiku pěšáka objevili a k zemi strhli, takže jsem ho mohl zajmouti.“

Michal Císařovský

